

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 31 серпня 2017 року
(протокол № 1)

Основи медичних знань

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки здобувачів I рівня вищої освіти (бакалавр)
спеціальності 014 Середня освіта (Здоров'я людини)

Бердянськ
2017 рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Хатунцева С.М., к.пед.н., доцент кафедри основ здоров'я, фізичної реабілітації та екології; Расторгуєва І.С., старший викладач кафедри основ здоров'я, фізичної реабілітації та екології.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету “16” червня 2017 року, протокол № 8

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи медичних знань» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр, галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності: 014 Середня освіта (Здоров'я людини).

Предметом навчальної дисципліни є науково-методичні засади організації медичної допомоги які забезпечують ефективне формування у здобувачів освіти свідомих мотивацій, умінь та навичок, корисних життєво необхідних компетенцій медичної допомоги. Формування світогляду щодо формування вмінь та навичок надання невідкладної медичної допомоги.

Міждисциплінарні зв'язки: «Основи медичних знань» передбачає інтеграцію знань, здобутих студентами при вивченні таких дисциплін: «Анатомія та фізіологія людини», «Гігієна», «Біохімія».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи медичних знань» є: сформувані у майбутніх педагогів систему знань про невідкладні стани, навчити засобам надання долікарської допомоги при загрозливих для життя станах та сформувані свідоме ставлення до свого здоров'я та здоров'я учнів.

1.2. Завдання дисципліни:

1. Сформувані у студентів систему знань про організацію систем людини та механізми їх діяльності;

2. Ознайомити з закономірностями функціонування організму людини як цілісної системи;

3. Сформувані уявлення про чинники захворюваності, основні патологічні процеси;

4. Сформувані у студентів систему знань про невідкладні стани в разі нещасних випадків та порушень функцій органів і систем, навчити засобам надання долікарської допомоги при загрозливих для життя станах;

5. Виховувати культуру професійної поведінки; відповідальність;

6. Розвивати навички ведення здорового способу життя.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентостей:

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 3. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності; упроваджувати здоров'язбережувальні, профілактичні та оздоровчі технології в педагогічній діяльності.

ФК 8. Здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність організму людини

ФК 11. Здатність проводити оцінку та моніторинг рівня здоров'я, прогнозувати стан індивідуального та суспільного здоров'я; здійснювати індивідуальні та групові консультації з питань здорового способу життя.

Та демонструвати такі результати навчання:

ПРН 19. Уміти вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя, володіти прийомами самовдосконалення.

ПРН 20. Застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ПРН 12. Знати основні закони й положення теорії здоров'я та здорового способу життя.

ПРН 9. Знати будову й функції організму людини, особливості життєдіяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 7 кредити ЄКТС/ 210 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Єдність організму і навколишнього середовища.

Тема 2. Гомеостаз і регуляція функцій в організмі.

Тема 3. Методи діагностики соматичного здоров'я людини.

Тема 4. Класифікація діагностичних моделей здоров'я людини.

Тема 5. Основи загальної патології.

Тема 6. Захисно-компенсаторні реакції.

Тема 7. Поняття про патогенез.

Тема 8. Патологічні стани. Механізм розвитку патологічного процесу.

Тема 9. Ентеральні шляхи введення лікарських засобів.

Тема 10. Парентеральні шляхи введення лікарських засобів.

Тема 11. Оцінка функціонального стану дихальної системи. Невідкладна медична допомога.

Тема 12. Оцінка функціонального стану серцево-судинної системи. Невідкладна медична допомога.

Тема 13. Гострі стани при захворюваннях травної системи.

Тема 14. Гострі отруєння, їх ознаки, невідкладна допомога.

Тема 15. Гострі стани при захворюваннях сечовидільної системи.

Тема 16. Пологи.

Тема 17. Поняття про травму. Класифікація та ознаки.

Тема 18. Організація першої допомоги потерпілим із гострою травмою.

Тема 19. Види шоку.

Тема 20. Травматичний шок. Невідкладна допомога.

Тема 21. Поняття про кровотечі, їх причини, класифікація.

Тема 22. Способи зупинки кровотечі.

Тема 23. Вчення про пов'язки та методи їх накладення.

Тема 24. Типи пов'язок.

Тема 25. Особливості інфекційного процесу.

Тема 26. Загальна характеристика протиепідемічних заходів.

Тема 27. Вчення про імунітет і фактори захисту організму від інфекційних агентів.

Тема 28. Вакцинація та її значення.

3. Рекомендована література

Основна

1. Апанасенко Г.Л. Санологія (медичні аспекти валеології): підручник / Г.Л.Апанасенко, Л.А.Попова, А.В.Магльований. – Львів, ПП —Квартл, 2015. – 303 с.
2. Валецька Р.О. Основи медичних знань. Підручник / Р.О. Валецька. – Луцьк: Волинська книга, 2007. – 380 с.
3. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я: [Навчальний посібник] / О. Д. Мойсак. – К.: Арістей, 2006 – 588 с.
Макарова Г.А. Спортивная медицина: Учебник. – М.: Советский спорт, 2013. – 480 с.
4. Маліков М.В., Сватъєв А.В., Богдановська Н.В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів – Запоріжжя: ЗДУ, 2006. – 227 с
5. Невідкладні стани: Підручник. Вид. четверте, доп. та пер. / М.С. Рєгеда, В.Й. Кресюна, І.Г. Гайдучок, В.М. Фрайт та ін. За ред. М.С. Рєгеди, В.Й. Кресюна. – Львів: Магнолія, 2008. – 844 с.
6. Осіпов В.М. Основи медичних знань: Навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2013. – 206 с
7. Основи медичних знань: підручник для студ. вищ. навч. закладів, які навч. за пед. спец. / Р. О. Валецька. – Луцьк: Волинська книга, 2007. – 380 с.
8. Чуприна О.В. Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка: навчальний посібник / О.В.Чуприна, Т.В.Гишак, О.В.Долинна. – К.: Вид. Паливода А.В., 2016. – 215 с.

Допоміжна

1. Аносов І. П. Анатомія людини у схемах / І.П. Аносов, В.Х. Хоматов. – К. : Вища школа, 2002. – 191 с.
2. Боярчук О. Анатомія та еволюція нервової системи: підруч.для студ.вищ.навч.закл./ О.Д. Боярчук; Держ.закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2014. – 395с.
3. Дубровский В.И. Лечебная физическая культура (кинезотерапия): Учеб. Для студ. высш. учеб. заведений. 3-е изд., испр. и доп. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 624 с.
4. Дубровинская Н.В. Психофизиология ребенка: Психофизиологические основы детской валеологии / Н.В. Дубровинская, Д.А. Фарбер, М.М. Безруких : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 144 с.
5. Боярчук О. Анатомія та еволюція нервової системи: підруч.для студ.вищ.навч.закл./ О.Д. Боярчук; Держ.закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса

Шевченка». – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2014. – 395с.

6. Овчаренко Т.Г. Оптимізація професійного удосконалення спеціалістів з фізичної реабілітації // Наука. Здоров'я. Реабілітація/ Матеріали II Між нар. наук. – метод. конф. – Вип. II .- Луганськ: Знання, 2004. С. 295–299.

7. Хатунцева, С.М. Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення: методичні рекомендації до практичних робіт: посібник для студентів ІСПКО / С М Хатунцева. — Бердянськ : БДПУ, 2016. — 82 с.: іл.

8. Хатунцева, С.М. Анатомія і фізіологія дітей з основами генетики: методичні рекомендації / С М Хатунцева. — Бердянськ : БДПУ, 2016. — 100 с.: іл.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека кафедри основ здоров'я, фізичної реабілітації та екології

4. Методи навчання:

Словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда.

Наочні: ілюстрування, демонстрування.

Практичні: вправи, практичні роботи.

Формування умінь і навичок.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: метод усного контролю; метод письмового контролю; метод тестового контролю.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен

6. Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BС (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно)

			з обов'язковим повторним вивченням дисципліни